

for Fremtiden, naar dette Udkast bliver til Lov, om man saa kan være sikker paa, at alle de Veie, som ikke ere private men mere end private, ville blive optagne paa de Fortegnelser, der omtales i Loven, saa maa jeg erklære, at jeg ikke tror, at dette vil blive Tilfældet, medmindre det fastsættes, at det skal være Amtsrådet, som for ethvert Amt affatter denne Fortegnelse, og jeg kan ikke see rettere, end at disse Fortegnelser ville blive noget Bignende som de forhenværende Regulativer over Veie og Biveie, kun at Biveiene ville blive flere end hidtil.

Sage: Det vil maaskee have sin Bæstfælgelig, saaledes som det ærede Medlem fra Bornholm ønskede, at sammenfatte alle Bestemmelser om Veivæsenet i en enkelt Lov, men det forekommer mig, at han kunde have set i, at man kunde gaae noget videre i saa Henseende, end steet er i det foreliggende Lovudkast. Der er virkelig Bestemmelser, som ere opretholdt, men som det ikke er mig rigtigt klart, hvorledes man har opfattet, og navnlig er dette Tilfælde med §§ 26, 28, tredje Stykke og 29 i Forordningen af 29de Septbr. 1841. Naar de Herrer ville eftersee disse Paragrapher, ville De finde, at netop det Væsentlige i dem enten er ophævet eller ogsaa er uden virkelig Betydning i det praktiske Liv; derfor tror jeg, at det under alle Omstændigheder vilde være rettest heelt og holdent at ophæve denne Forordning og optage de enkelte Bestemmelser, som endnu burde blive i Kraft, i nærværende Lov. Dørrigt forekommer det mig, at Loven i det Hele er helbigt affattet, ligesom ogsaa at den ærede Minister syldestgjørende har besvaret en stor Deel af de Indvendinger, som ere gjorte mod Loven. Den Uklarhed, jeg har tilladt mig at antyde, er imidlertid ogsaa tilstede i et andet Tilfælde, og det er et Tilfælde, hvor det faaer en væsentlig praktisk Betydning, om Klarhed bliver bragt tilveie eller ikke. Anordningen af 13de August 1841 er ikke udtrykkelig nævnet som ophævet med Hensyn til de Bestemmelser, der vedrøre Veivæsenet. Det er navnlig dens § 17, jeg herved tænker paa, som indeholder Hovedbestemmelser med Hensyn til Biveienes Grundforbedring og Vedligeholdelse.

Sølge denne Anordning og saaledes som den praktisk er bleven anvendt — jeg veed meget god, at der har været Uklarhed tilstede ved Anvendelsen af den; men jeg tror dog at turde sige, at den er bleven anvendt paa den Maade, jeg skal angive — er det aarlige Veiarbejde med Hensyn til Sogneveiene blevet udført efter en Plan, der enten udfastes af Politimesteren og bifalbes af Sogneforstanderskabet, eller udfastes af Sogneforstanderskabet og bifalbes af Politimesteren, og naar der har været Tvivl tilstede eller Strid, da efter Amtsrådets Afgjørelse. Nu er denne Bestemmelse ikke udtrykkelig hævet i den foreliggende Lov; men der er i dens § 6 kommen en Bestemmelse ind, som lægger dette hele Arbejde, Planens Forsættelse o. s. v. i Sogneforstanderskabets Haand, medens der dog forbeholdes ved § 12 Politimesteren Tilshyn med Veiene og tillige paalægges Sognefogderne at føre Tilshyn med Arbejdets forsvarlige Udførelse. Det forekommer mig netop, at i det der er forbeholdt et vist Tilshyn, hvorved det Bestaaende altsaa ikke forandres, det bliver nødvendigt klart at fastsætte, hvorledes dette Tilshyn skal være for Fremtiden, og hvorledes Forholdet skal være mellem Politimesteren og Sogneforstanderskaberne. Det kan godt være, at det er den rette Vej; Loven er gaaet, naar den bestemmer, at Sogneforstanderskaberne fremtidigt skulle have den fulde Myndighed til at tage Bestemmelse om Veienes Vedligeholdelse, Grundforbedring osv.; men jeg tror, at naar Meningen er, at man vil horstykke den nuværende Samvirken mellem Sogneforstanderskabet og Politimesteren, maa man sætte noget Andet istedet. Sagen vil maaskee være i bedre Hænder, naar den henlægges til Amtsrådet og vedkommende Veinspektør eller Assistent, som Amtsrådet overdrager at samarbejde med Sogneforstanderskabet, gaaer tilhaande ved Planens Affattelse og Udførelse; men det forekommer mig klart, at der maa være en Samarbejden af den ene eller den anden Natur, og at det vilde være meget uheldigt for vort hele Veivæsens Udvikling, dersom man ubetinget skulde afstole paa Sogneforstanderskabet i saa Henseende, uden at nogen Myndighed endog blot fik at vide, hvilken Plan der var lagt, og i hvilket Omfang Veiene i det